

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Informační přetížení

11. května

MP57902K
Jakub Míšek

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Schéma modulu

- Informační přetížení – důvody a následky
- Práce s informacemi dle jejich účelu
 - Novinky
 - Rešerše
 - Hlubkové studium

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Informační přetížení

Definice:

Stav, kdy člověk už není schopen efektivně dále zpracovávat a využívat informace, v důsledku nadměrného vystavení informacím a kdy se informace, která má být přeměněna na poznatek stane více překážkou než užitečností.

- wiki.knihovna.cz

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Historie pojmu

- Poprvé použit r. 1962 v knize Richarda L Meiera *A Communications Theory of Urban Growth*
- Problém však starší:
 - 1550 – 1750 masivní nárůst počtu vědeckých knih vedoucí k mnoha stížnostem na jejich množství

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Příčiny vzniku

- Přemíra informací, které člověk nedovede zpracovat
- Vysoké nároky na jedince z hlediska jeho informovanosti o okolním dění, jak v profesním tak soukromém životě
- Nárok na neustálou komunikační dostupnosti
- Snadná dostupnost informací

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Příčiny vzniku

- Multitasking
 - Při informačním chování (vyhledávání informací) – nefunguje
 - Člověk informace zpracovává postupně jednu po druhé
 - Problém propojování pracovního a domácího prostředí
 - Oba směry jsou problematické

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Multitasking

- Pozornost je při úlohách vyžadujících vysokou míru vědomého řízení distribuována mezi jednotlivé úlohy
- Vždy je v daný moment zpracovávána pouze jedna
- Náchylnost k vyrušení, těkání mezi úlohami
- Neschopnost dokončit úlohu dříve než je započata jiná
- Ztížené podmínky pro zpracování informace – tříštění procesu získání informací

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Příčiny vzniku

- Kognitivní zátěž
 - = Množství mentální aktivity, kterému je vystavena paměť v daný moment, jako požadavek na pracovní paměť v průběhu řešení problému, myšlení a rozhodování.
 - Například nové informace, neznámé ve vztahu k tomu, co člověk již zná

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Kognitivní zátěž

- Vytváří ztížené podmínky pro zpracování informací
 - Zvýšená zátěž produkuje negativní vzrušení (úzkost), které je následně interpretováno jako nechuť či negativní afekt.
 - Dochází k nutkání přerušit náročnou informační činnost jednodušší, dochází k zahlcení mysli nerelevantními informacemi
 - Další ztížení vstřebání původní informace

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Příčiny vzniku IP

- Pociťované projevy informačního přetížení:
 - Nadměrný objem informací
 - Neschopnost zpracovat informace
 - Častá irelevance a nedůležitost informace
 - Nedostatek času ke zpracování a porozumění
 - Multiplicita informačních zdrojů

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

- Dochází k vytváření osobních strategií na vypořádání se s přebytkem
 - Osobnostní rozvoj, uplatňování kreativity a dovedností během jejich tvoření
 - Informační přetížení je pocíťováno při jejich selhávání
 - Stres vznikající jako výsledek pocitu selhání, neplnění povinností

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Následky IP Technostres

- Projev informačního přetížení
- Propadání pocitům nezbytnosti stálého připojení, absence a nedostupnosti odpočinku
- Symptomy:
 - Duševní vyčerpání, neschopnost koncentrace, oslabený úsudek
 - Podrážděnost, úzkost
 - Impulzivnost, vyhýbavost, odtažitost, nespavost

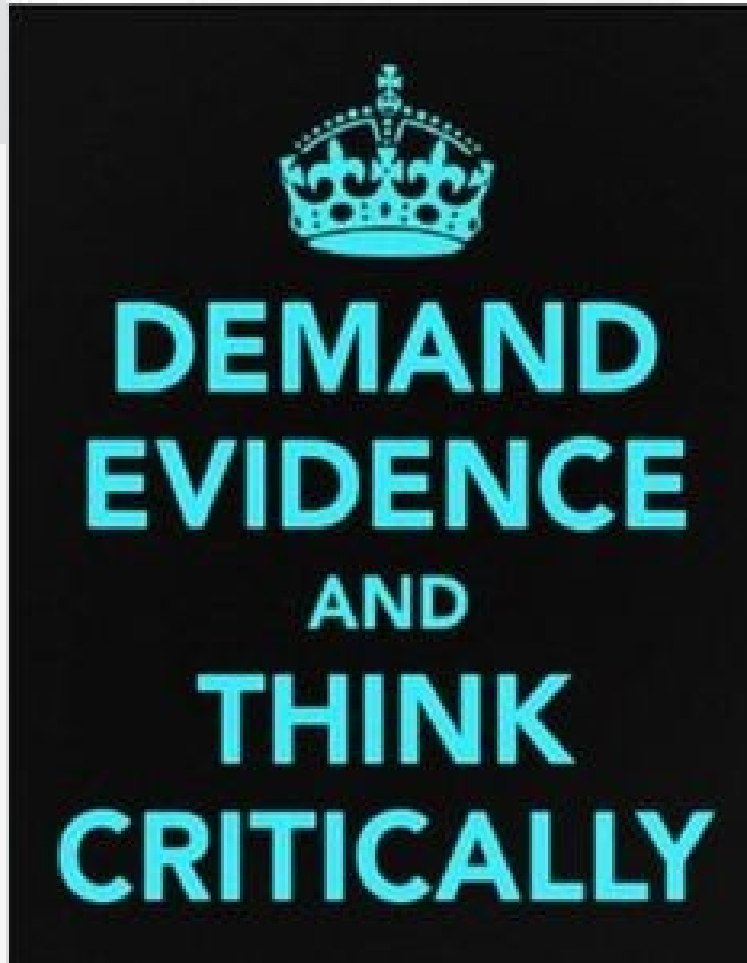
MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Styly vyhledávání informací

- Povrchový
 - Obtíže:
 - Čas strávený vyhledáváním
 - Multiplicita informací
- Hlubkový
 - Obtíže:
 - Posuzování relevance informace
 - Selektce spolehlivých a užitečných informací
 - Včleňování informací do stávajícího vědění

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Riziko fulltextového vyhledávání

- Při vstupu k textu z vyhledávače může snadno docházet k vytrhávání informací z kontextu
- Je nezbytné daný kontext doplnit
 - To však dále prohlubuje časovou investici

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Informační přetížení v právní praxi

- Právník jako profesionál musí obsáhnout vědění ve svém specifickém odvětví a musí mít přehled o novinkách
- Je nezbytné informace filtrovat, jinak je není možné obsáhnout
= vytvoření vlastní metody na zvládnutí informačního přetížení

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Návrh - filtrování informací dle jejich účelu

1. Udržení přehledu v aktuálním dění v mém oboru
2. Rychlé povrchové nasbírání nových znalostí
3. Hlubkové studium konkrétní problematiky

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Udržení přehledu v aktuálním dění v mém oboru

- Nezbytnost síťování – udržení prstu na tepu doby
 - Tematické blogy (a jejich RSS)
 - Twitter, Linked.in, Facebook a další sociální sítě

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Sít'ování

- Umožňuje pokrýt relevantní judikaturu – aktuální informace
- Je vhodné využívat již existující sítě – např. najít si na Twitteru oblíbeného autora, kterému důvěřuji, podívat se, či příspěvky odebírá a takto si rozšířit síť vlastní
- Tematické oborové skupiny na sociálních sítích (Např. UPT na Facebooku)
- Mailing listy

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Sít'ování

- Tematicky zaměřené blogy, které se věnují mému oboru
 - <http://ict-law.blogspot.cz/>
 - <http://ipkitten.blogspot.it/>
 - <http://www.husovec.eu/>
- Oficiální stránky úřadů, do jejich kompetence můj obor spadá
- Webové stránky nevládních organizací zabývajících se tématem

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Informační životní cesta soudního rozhodnutí

1. Informace o jeho vydání na sociálních sítích
2. Krátké anotace na specializovaných blozích
3. (Klasická media)
4. Detailní analytické články v odborných periodických

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Kritické myšlení

- Zdroje informací je neustále třeba podrobovat kritickému myšlení
 - Zejména, ale nejen, internetové zdroje
- Nepřijímat informace automaticky
 - Ptát se:
 - Kdo je autor textu? Jaké je jeho profesní pozadí? Používá ověřené zdroje? Jaký je profil media, na kterém je text publikován?

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Fakt, že jsem něco nenašel neznamená, že to neexistuje

- Příklad – manuální ověření existence
předběžné otázky
 - Eur-Lex – karta „informace o
dokumentu“ – navázané dokumenty
 - Existuje celexové číslo obsahující CN,
ale nemá ekvivalentní CJ –
Nezodpovězená předběžná otázka

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Rychlé nabrání nových informací

- Odborné tematické blogy
 - Jiný typ práce než v prvním typu (udržení kroku novými s informacemi)
 - Prohledávání klíčových ve vnitřních vyhledávačích
- Popularizační texty
- Výstupy z evropských projektů
- Rešerše
 - Diplomové práce jako ideální zdroj

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Nezbytnost ověření zdrojů

- Google vždy nabídne spoustu výsledků
- Dovednost posouzení relevance jako nezbytný předpoklad získání použitelných informací
 - Tato dovednost se vypěstuje časem, člověk získá cit

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Hlubkové studium

- Články v odborných časopisech a monografie
 - Používání databází – např. <https://ezdroje.muni.cz/>, <http://science.law.muni.cz/content/cs/informacni-zdroje/>,
 - papers.ssrn.com
- Opět je nezbytné zhodnotit relevanci textu
 - V ČR funguje dobře seznam Jrec
 - <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekc e=733439>
 - V zahraničí např.
 - Impaktované časopisy
 - SCOPUS, Web of Science

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Hlubkové studium

- Je vhodné vést si „poznámkový aparát“
- Prakticky mohou pomoci programy pro správu literatury
 - Např. Zotero, Mendeley, EndNote
- Registr nástrojů pro výzkum
 - <http://dirtdirectory.org/>

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Organizace kreativní práce

- <http://www.organizingcreativity.com/oc2.pdf>
 - Velmi doporučeno k přečtení

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Praktické příklady

- Témata:
 - Ochrana osobních údajů
 - Duševní vlastnictví na internetu
 - Sportovní právo
 - Medicínské právo
 - Hospodářská soutěž
 - Insolvenční právo
- Zadání:
 - Najděte relevantní informační zdroje a články k některému z výše uvedených témat, dle tří typů účelů, o nichž jsme hovořili
 - Jako příklad najděte i nekvalitní zdroje týkající se daného tématu
 - Odůvodněte své volby